

11/2009/EK KÖZÖS ÁLLÁSPONT

a Tanács által 2009. január 9-én elfogadva

a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, ...-i .../2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadása céljából

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2009/C 75 E/02)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére ⁽²⁾,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően ⁽³⁾,

mivel:

- (1) Az 1999 óta fokozatosan megvalósuló belső villamosenergia-piac célja, hogy a Közösség valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenyipiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához.
- (2) A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ és a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2003. június 26-i 1228/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵⁾ jelentős mértékben hozzájárult a villamos energia belső piacának kialakításához.
- (3) Jelenleg azonban a Közösségben a villamos energia egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen hatékony szabályozói felügyelet hiánya jelent több tagállamban is problémát.

⁽¹⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽²⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2008. július 9-i véleménye (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé), a Tanács 2009. január 9-i közös álláspontra és az Európai Parlament ...-i álláspontra (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽⁴⁾ HL L 176., 2003.7.15., 37. o.

⁽⁵⁾ HL L 176., 2003.7.15., 1. o.

- (4) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte a villamos energia belső piaca kiteljesítésének fontosságát, és rámutatott arra, hogy a villamosenergia-ágazatban a Közösségen belül valamennyi vállalkozás számára egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című, és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenleg hatályos szabályok és intézkedések nem szolgáltatnak megfelelő keretet a jól működő belső piac célkitűzésének eléréséhez.
- (5) A jelenlegi szabályozási keret szigorú végrehajtásán túlmenően a villamos energia belső piacára vonatkozó, az 1228/2003/EK rendeletben foglalt szabályozási keretet ezen közleményekkel összhangban ki kell igazítani.
- (6) Meg kell erősíteni különösen az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti együttműködést és koordinációt a határokon átnyúló átviteli hálózatokhoz való tényleges hozzáférés biztosítására és fenntartására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatok létrehozása céljából, valamint hogy a környezet szempontjainak megfelelő figyelembevétele mellett biztosítva legyen a közösségi átviteli rendszer összehangolt és kellőképpen előretekintő tervezése és folyamatos műszaki fejlődése. Ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak összhangban kell lenniük az ...-i .../2009/EK ⁽⁶⁾ európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott Energiaszabályozói Együttműködési Ügynökség (az Ügynökség) által kidolgozott, kötelező erővel nem rendelkező keret jellegű iránymutatásokkal. Az Ügynökségnek részt kell vennie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetének felülvizsgálatában – beleértve azoknak a kötelező erővel nem rendelkező keret jellegű iránymutatásoknak való megfelelését –, és javasolhatja a szabályzatok Bizottság általi elfogadását. Az Ügynökségnek célszerű megvizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatok javasolt módosításait, és jogosult kell legyen azok Bizottság általi elfogadásának javasolására. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak megfelelően kell működtetniük hálózataikat.
- (7) A villamosenergia-átviteli hálózat optimális üzemeltetésének biztosítása érdekében, valamint abból a célból, hogy a Közösségen belül lehetővé váljon a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem és -ellátás, létre kell hozni a Villamosenergia-piaci Átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózatát (villamosenergia-piaci ENTSO). A villamosenergia-piaci ENTSO feladatait a közösségi versenyjogi szabályokkal összhangban végzi, amelyeket

⁽⁶⁾ HL L ...

- továbbra is alkalmazni kell a villamosenergia-piaci ENTSO határozataira. Feladatainak jól meghatározottnak, és munkamódszereinek olyanoknak kell lenniük, hogy a hatékonyságot, a reprezentativitást és az átláthatóságot biztosítsák. A villamosenergia-piaci ENTSO által elkészített üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak nem célja, hogy a határokon nem átnyúló hálózatok tekintetében szükséges nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatok helyébe lépjenek. Minthogy regionális szintű megközelítéssel hatékonyabban lehet eredményeket elérni, az átviteli-rendszer-üzemeltetőknek az átfogó együttműködési struktúrára belül regionális struktúrákat kellene létrehozniuk, miközben gondoskodnak arról, hogy a regionális szintű tevékenység eredményei összhangban legyenek a közösségi szintű üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal és a nem kötelező érvényű 10 éves hálózatfejlesztési tervekkel. Az ilyen regionális struktúrák keretében folytatott együttműködésnek előfeltétele a hálózati tevékenységek tényleges elválasztása a termelési és az ellátási tevékenységektől. Ilyen szétválasztás hiányában az átviteli-rendszer-üzemeltetők regionális szintű együttműködése a versenyellenes magatartás kockázatát hordozza magában.
- (8) Valamennyi piaci szereplőnek érdeke fűződik a villamosenergia-piaci ENTSO jövőbeli tevékenységéhez. Ezért a hatékony konzultáció alapvető fontosságú, és a konzultációs folyamat elősegítésére és ésszerűsítésére létrehozott meglévő struktúráknak, úgy mint a Villamosenergia-átviteli Koordinációs Uniónak, a nemzeti szabályozóknak vagy az Ügynökségnek fontos szerepet kellene betölteniük.
- (9) E rendeletnek a díjszabásra és a kapacitáselosztásra vonatkozó alapelveket kell megállapítania, ugyanakkor biztosítva a további, idevágó elveket és módszereket részletező iránymutatások elfogadását annak érdekében, hogy lehetővé tegye a gyors alkalmazkodást a megváltozott körülményekhez.
- (10) Nyitott versenypiacon a hálózatukon határkeresztező villamosenergia-áramlásokat befogadó átviteli-rendszer-üzemeltetőknek a felmerülő költségeikért megfelelő ellentételezést kell kapniuk azon átviteli-rendszer-üzemeltetőktől, akiknek hálózatából a határkeresztező villamosenergia-áramlás ered, illetve akiknek hálózatában végződik.
- (11) Az átviteli-rendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésből eredő ki- és befizetéseket az országos hálózati díjak kialakításakor figyelembe kell venni.
- (12) A határkeresztező hálózati hozzáférésért fizetendő tényleges összeg számottevően változhat, az érintett átviteli-rendszer-üzemeltetőtől függően, valamint a tagállamokban alkalmazott díjszabási rendszer struktúrájában meglévő különbségek eredményeként. Ezért a kereskedelem torzulásának elkerülése érdekében szükséges bizonyos fokú harmonizáció.
- (13) Megfelelő, hosszú távú területi jelzések rendszerére van szükség, amely azon elvre épül, hogy a hálózati hozzáférési díjak szintjeinek tükrözniük kell az érintett régió termelésének és fogyasztásának egyensúlyát, a termelők és/vagy fogyasztók hálózati hozzáférési díjai közötti különbségtétel alapján.
- (14) Nem lenne megfelelő távolságfüggő díjakat vagy – feltéve, hogy vannak megfelelő területi jelzések – különleges díjakat alkalmazni, amelyeket csak az exportőrök vagy importőrök fizetnének a belföldi hálózat általános hozzáférési díján felül.
- (15) A villamosenergia belső piacán kialakuló valódi verseny előfeltétele a megkülönböztetéstől mentes és átlátható hálózathasználati díj, beleértve az átviteli hálózat rendszerösszekötő távvezetékeinek használatát is. E távvezetékek rendelkezésre álló kapacitását a biztonságos hálózatüzemeltetés biztonsági szabványainak megfelelő legmagasabb szintben kell meghatározni
- (16) Fontos kiküszöbölni a verseny azon torzulásait, amelyek a tagállamokban az átviteli-rendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok különbözőségeiből fakadnak. Ezenkívül a piaci szereplők számára legyenek átláthatóak a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó információk, valamint azon biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok, amelyek befolyásolják a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokat.
- (17) A nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság által az elmúlt években végzett piaci figyelemmel kísérés során világossá vált, hogy a jelenleg hatályos átláthatósági követelmények és infrastruktúra-hozzáférési szabályok elégtelenek.
- (18) Ahhoz, hogy a piaci résztvevők felmérhessék a mindenkori keresletet és kínálatot, és megérthessék a nagykereskedelmi ár mozgásának okait, az szükséges, hogy egyenlő mértékben hozzáférjenek a rendszer fizikai állapotára vonatkozó információkhoz. Pontosabb információkhoz kell jutniuk különösen a villamos energia termelésére, kínálatára és keresletére – többek között az előrejelzésekre –, a hálózat és a rendszerösszekötők kapacitására, a hálózaton keresztül megvalósuló villamosenergia-forgalomra, a hálózat-karbantartásra, a kiegyenlítésre és a tartalékkapacitásra vonatkozóan.
- (19) A piacba vetett bizalom megerősítése érdekében a piac résztvevőit biztosítani kell afelől, hogy a visszaélésszerű magatartások szankciókat vonnak maguk után. Az illetékes hatóságokat olyan jogokkal kell felruházni, amelyek révén hatékonyan vizsgálhatják ki a vélt piaci visszaéléseket. Az illetékes hatóságoknak ezért hozzá kell férniük azokhoz az adatokhoz, amelyekből megismerhetik az ellátóvállalkozások operatív döntéseit. A villamosenergia-piacon számos fontos döntést a termelők hoznak meg, akiknek ezt az információt meghatározott ideig az illetékes hatóságok rendelkezésére kell bocsátaniuk. Azokat a kis kapacitású termelőket, amelyek esetében kizárható a piac torzításának képessége, mentesíteni kell e kötelezettség alól.
- (20) Szabályokat kell alkotni a szűk keresztmetszeteket kezelő eljárásokból származó bevételek felhasználásáról, hacsak a rendszerösszekötő különleges jellege nem indokolja a mentességét e szabályok alól.

- (21) A szűk keresztmetszet által jelentett problémák kezelése során pontos gazdasági jelzéseket kell adni az átviteli-rendszer-üzemeltetők és a piaci szereplők számára, és a problémakezelésnek piaci mechanizmusokon kell alapulnia.
- (22) Az új, jelentős infrastruktúra létrehozására irányuló beruházásokat erőteljesen ösztönözni kell, miközben azonban gondoskodni kell a villamos energia belső piacának megfelelő működéséről is. Annak érdekében, hogy a mentességet élvező egyenáramú rendszerösszekötők erőteljesebb pozitív hatást gyakoroljanak a versenyre és az ellátás biztonságára, már a projekttervezés során vizsgálni kell a piaci érdeklődést, és szabályokat kell elfogadni a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan. Amennyiben az egyenáramú rendszerösszekötő több tagállam területén helyezkedik el, a határokon átnyúló következmények jobb figyelembevétele és az ügyvitel megkönnyítése érdekében a mentesség iránti kérelmet végső esetben az Ügynökségnek kell kezelnie. Ezen túlmenően a jelentősebb mentesített infrastruktúra-projektek kivitelezésének a szokásostól eltérő kockázati profilja miatt az ellátási és termelési érdekeltségekkel rendelkező vállalkozások ideiglenes eltérésben kell, hogy részesüljenek a teljes szétválasztás szabályaitól a szóban forgó projektek tekintetében.
- (23) A villamosenergia belső piacának zavartalan működése érdekében olyan eljárások kidolgozásáról kell rendelkezni, amelyek lehetővé teszik, hogy a Bizottság többek között a díjszabásra és a kapacitásfelosztásra vonatkozó határozatokat és iránymutatásokat fogadjon el, biztosítva egyúttal a tagállamok szabályozó hatóságainak bevonását e folyamatba, adott esetben európai szövetségükön keresztül. A szabályozó hatóságok – a tagállamok más érintett hatóságaival együtt – fontos szerepet játszanak a villamosenergia belső piacának megfelelő működése elősegítésében.
- (24) A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell az e rendeletben szereplő szabályok és az e rendelet alapján elfogadott iránymutatások betartásáról.
- (25) A tagállamok és az illetékes nemzeti hatóságok számára elő kell írni, hogy a Bizottságnak a tárgyhoz tartozó információkat szolgáltatassanak. Ezen információkat a Bizottság bizalmasan kezeli. Amennyiben szükséges, a Bizottság a vonatkozó információkat kérheti közvetlenül az érintett vállalkozásoktól is, feltéve hogy az illetékes nemzeti hatóságokat erről tájékoztatja.
- (26) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókról, és biztosítaniuk kell ezek végrehajtását. E szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.
- (27) Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal⁽¹⁾ összhangban kell elfogadni.
- (28) A Bizottságot fel kell hatalmazni különösen arra, hogy az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges minimális mértékű harmonizáció biztosítása érdekében iránymutatásokat dolgozzon ki, illetve fogadjon el. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak és e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.
- (29) Mivel e rendelet célját – nevezetesen a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó összehangolt keretrendszer létrehozását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (30) Tekintve az 1228/2003/EK rendelethez az e jogszabályban tett módosítások mértékét, az átláthatóság és ésszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új rendeletben egységes szövegbe foglalni,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy és hatály

E rendelet célja, hogy:

- a) méltányos szabályokat állapítson meg a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozóan, elősegítve ezzel a versenyt a villamosenergia belső piacán, figyelembe véve a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességeit is. Ebből következik, hogy a határokon átnyúló villamosenergia-forgalomra alkalmazható ellentételezési mechanizmust kell létrehozni, valamint összehangolt elveket kell kialakítani a határkeresztesző átviteli díjaira és a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötők kapacitásának felosztására vonatkozóan;
- b) elősegítse egy jól működő, átlátható nagykereskedelmi piac kialakulását, amelyet a villamosenergia-ellátás nagyfokú biztonsága jellemez. A rendelet a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó szabályok összehangolását célzó mechanizmusokról is rendelkezik.

⁽¹⁾ HLL 184., 1999.7.17., 23. o.

2. cikk

Fogalom meghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló 2009/.../EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 2. cikkében található fogalom meghatározásokat kell alkalmazni a „rendszerösszekötő” meghatározásának kivételével, amely helyébe a következő meghatározás lép:

a „rendszerösszekötő” azon átviteli vezeték jelenti, amely tagállamok közötti határt keresztez, vagy ilyen határon ível át, és a tagállamok nemzeti átviteli hálózatait köti össze.

(2) A következő meghatározásokat kell alkalmazni:

a) „szabályozó hatóság” a 2009/.../EK irányelv 34. cikke (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat jelenti.

b) a „határkeresztező áramlás” a villamos energia olyan fizikai áramlása egy tagállam átviteli hálózatán, amely a tagállam határain túli energiatermelők és/vagy -fogyasztók tevékenységének a tagállam átviteli hálózatára gyakorolt hatásának eredményeként jön létre. Ha két vagy több tagállam átviteli hálózata, csupán a 13. cikkben említett, átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus céljából, részben vagy egészben egy közös szabályozási zóna részét képezi, a szabályozási zóna egészét az egyik érintett tagállam átviteli hálózata részének kell tekinteni azért, hogy az egy szabályozási zónán belüli áramlást ne lehessen határkeresztező áramlásnak tekinteni, és a 13. cikk szerinti ellentételező kifizetésre ne kerüljön sor. Az érintett tagállamok szabályozó hatóságai dönthetnek el, hogy a szabályozási zóna egészét melyik érintett tagállamhoz tartozónak tekintik;

c) a „szűk keresztmetszet” olyan helyzetet jelent, amikor a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötő nem képes továbbítani a piaci szereplők által igényelt nemzetközi kereskedelemről fakadó teljes fizikai áramlást a rendszerösszekötők és/vagy az érintett nemzeti átviteli hálózatok kapacitáshiánya miatt;

d) „bejelentett kivitel” az egyik tagállamból a villamos energia szerződéses megegyezésen alapuló olyan elszállítása, amelyhez egyidejűleg egy másik tagállamban vagy harmadik országban megfelelő vételezés (bejelentett behozatal) kapcsolódik;

e) „bejelentett tranzit” a bejelentett kivitel kapcsán előálló körülmény, amikor az ügylet számára kijelölt szállítási útvonal érint egy országot, ahol nem kerül sor az ügylettel összefüggésben sem villamos energia elszállítására, sem megfelelő egyidejű vételezésre;

f) „bejelentett behozatal” egy tagállamban vagy harmadik országban olyan villamosenergia-vételezés, amely egy időben történik a villamos energia másik tagállamból való elszállításával (bejelentett kivitel);

g) az „új rendszerösszekötő” olyan rendszerösszekötő, amely ...-ig (*) még nem készült el.

(¹) HLL ...

(*) A hatályon kívül helyezett 1228/2003/EK rendelet hatálybalépésének dátuma.

3. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők tanúsítása

(1) A Bizottság a 2009/.../EK irányelv 10. cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról szóló határozatra vonatkozó minden bejelentést annak kézhezvétele után haladéktalanul megvizsgál. A Bizottság az ilyen bejelentés kézhezvételének napját követő két hónapon belül véleményt nyilvánít az érintett nemzeti szabályozó hatóság részére arról, hogy az megfelel-e a 2009/.../EK irányelv 10. cikke (2) bekezdésének vagy 11. cikkének és 9. cikkének.

Az első albekezdésben említett vélemény kidolgozásakor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget a nemzeti szabályozó hatóság határozatának véleményezésére. Ilyen esetben az abban az albekezdésben említett kéthónapos időszakot további két hónappal meg kell hosszabbítani.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakon belül nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(2) A Bizottság véleményének kézhezvételétől számított két hónapon belül a nemzeti szabályozó hatóság – a legnagyobb mértékben figyelembe véve ezt a véleményt – végső határozatot fogad el az átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(3) A szabályozó hatóságok és/vagy a Bizottság az eljárás során bármikor kérheti az átvitelrendszer-üzemeltetőtől és/vagy a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozástól, hogy adja meg az e cikk szerinti feladataik ellátása szempontjából lényeges információkat.

(4) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk (1) és (2) bekezdésének alkalmazásában követendő eljárásokat. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 23. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(6) Ha a Bizottság a 2009/.../EK irányelv 9. cikkének (10) bekezdése szerinti bejelentést kapott egy átvitelrendszer-üzemeltető tanúsításáról, a Bizottság a tanúsításra vonatkozó határozatot hoz. A szabályozási hatóság a Bizottság határozatának megfelelően jár el.

4. cikk

A villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők európai hálózata

A villamos energia belső piaca megteremtésének elősegítése és az európai villamosenergia-átviteli hálózat optimális üzemeltetése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közösségi szintű együttműködést kell kialakítaniuk a villamosenergia-piaci ENTSO révén.

5. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO létrehozása

(1) A villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők ...-ig (*) benyújtják a Bizottságnak és az Ügynökségnek a létrehozandó villamosenergia-piaci ENTSO alapszabály tervezetét, tagjegyzékét és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.

(2) Az Ügynökség valamennyi érdekelt képviseleti szervezetével folytatott konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről e dokumentumok kézhezvételének napjától számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.

(3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az Ügynökség véleményének kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(4) A villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők a Bizottság véleményének kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létrehozzák a villamosenergia-piaci ENTSO-t, valamint elfogadják és közzéteszik alapszabályát és eljárási szabályzatát.

6. cikk

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása

(1) A Bizottság az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel folytatott konzultációt követően éves prioritási listát állít fel, amelyben megállapítja a 8. cikk (6) bekezdésében meghatározott azon területeket, amelyekre ki kell terjednie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásának.

(2) A Bizottság felkérheti az Ügynökséget arra, hogy hat hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be tervezetet nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatásról, amelyben a 8. cikk (7) bekezdésével összhangban meghatározza a prioritási listán meghatározott területekkel kapcsolatos egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok kialakítására vonatkozó egyértelmű és objektív elveket. Valamennyi kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatás tervezet hozzájárul a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez. Az Ügynökség indokolt kérésére ezt az időszakot a Bizottság meghosszabbíthatja.

(3) Az Ügynökség a kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatások tervezetére vonatkozóan legalább két hónapos időszakon keresztül nyílt és átlátható módon konzultációt folytat a villamosenergia-piaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel.

(4) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatás tervezete nem járul hozzá a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, felkérheti az Ügynökséget, hogy azt ésszerű határidőn belül vizsgálja felül és nyújtsa be újra a Bizottságnak.

(5) Ha az Ügynökség a Bizottság által a (2) vagy (4) bekezdés alapján megállapított időszakon belül nem nyújtja be vagy nem nyújtja be újra a nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatás tervezetét, azt a Bizottság dolgozza ki.

(*) E rendelet alkalmazásának dátuma, azaz az e rendelet hatálybalépését követő 18 hónap.

(6) A Bizottság felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t, hogy tizenkét hónapot meg nem haladó, ésszerű határidőn belül nyújtson be olyan üzemi és kereskedelmi szabályzatot az Ügynökségnek, amely összhangban van a vonatkozó, kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatással.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzat kézhezvételétől számított három hónapon belül – amely alatt az Ügynökség hivatalosan konzultálhat az érdekelt felekkel – az Ügynökség az üzemi és kereskedelmi szabályzatról indoklással ellátott véleményt nyújt be a villamosenergia-piaci ENTSO-nak.

(8) A villamosenergia-piaci ENTSO az Ügynökség véleménye alapján módosíthatja az üzemi és kereskedelmi szabályzatot, és újra benyújthatja azt az Ügynökségnek.

(9) Mihelyt az Ügynökség meggyőződött arról, hogy az üzemi és kereskedelmi szabályzat összhangban van a vonatkozó, kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatásokkal, az Ügynökség benyújtja azt a Bizottságnak, és javasolhatja az elfogadását.

(10) Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot a Bizottság által a (6) bekezdés alapján megállapított időszakon belül, akkor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget, hogy a vonatkozó, kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatás alapján készítse el az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét. Az Ügynökség további konzultációt kezdeményezhet az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetének e bekezdés alapján történő elkészítése során. Az Ügynökség benyújtja az üzemi és kereskedelmi szabályzat e bekezdés alapján készített tervezetét a Bizottságnak, és javasolhatja annak elfogadását.

(11) A Bizottság saját kezdeményezésére – ha a villamosenergia-piaci ENTSO nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot vagy ha az Ügynökség nem dolgozta ki az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét az e cikk (10) bekezdésében említettek szerint – vagy az Ügynökség az e cikk (9) bekezdése szerinti javaslatára egy vagy több üzemi és kereskedelmi szabályzatot fogadhat el a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területeken.

Ha a Bizottság saját kezdeményezésére javasolja egy üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását, akkor az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetéről legalább két hónapon keresztül konzultálhat az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és valamennyi érdekelttel.

Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 23. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(12) Ez a cikk nem sérti a Bizottság azon jogát, hogy a 18. cikkel összhangban iránymutatásokat fogadjon el, illetve módosítson.

7. cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítása

(1) A 6. cikk szerint elfogadott valamely üzemi és kereskedelmi szabályzat módosításának tervezetét az adott üzemi és kereskedelmi szabályzat által valószínűleg érintett személyek – beleértve a villamosenergia-piaci ENTSO-t, az átvitelrendszer-üzemeltetőket, a rendszerhasználókat és a fogyasztókat – javaslatot tehetnek az Ügynökségnek. Az Ügynökség saját kezdeményezésére is javasolhat módosításokat.

(2) Az Ügynökség az eljárási szabályzatában meghatározza a tervezett módosítások értékelésére és az azokról folytatandó alapos konzultációra vonatkozó, többek között a villamosenergia-piaci ENTSO-val és a rendszerhasználókkal együttműködésben végrehajtandó hatékony eljárásokat. Ezt az eljárást követően az Ügynökség indokolással ellátott módosítási javaslatokat tehet a Bizottságnak, amelyekben kifejti, hogy az ilyen javaslat milyen módon van összhangban az üzemi és kereskedelmi szabályzatok 6. cikk (2) bekezdésében meghatározott célkitűzéseivel.

(3) A Bizottság, figyelembe véve az Ügynökség véleményét, módosításokat fogadhat el bármely, a 6. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozóan. Mivel ezek az intézkedések e rendelet kiegészítése által annak nem alapvető fontosságú elemei módosítására irányulnak, azokat a 23. cikk (2) bekezdésében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(4) A 23. cikk (2) bekezdésében meghatározott eljárás szerint javasolt módosítások vizsgálata a javasolt módosítással kapcsolatos kérdések vizsgálatára korlátozódik. E javasolt módosítások nem érintik a Bizottság által esetleg javasolt egyéb módosításokat.

8. cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO feladatai

(1) A villamosenergia-piaci ENTSO a Bizottság által a 6. cikk (6) bekezdése szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzatokat dolgoz ki az e cikk (6) bekezdésben említett területeken.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO is kidolgozhat üzemi és kereskedelmi szabályzatokat a (6) bekezdésben említett területeken, amennyiben ezek nem kapcsolódnak olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által hozzá intézett felkérés kiterjed. Ezeket az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat véleményezésre be kell nyújtani az Ügynökséghez.

(3) A villamosenergia-piaci ENTSO elfogadja:

- a) a közös hálózatüzemeltetési eszközöket – beleértve a zavarokra vonatkozóan készített közös osztályozási skálát is – és a kutatási terveket;
- b) két évente egy nem kötelező érvényű, az egész Közösségre kiterjedő, 10 évre szóló, a termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést is tartalmazó hálózatfejlesztési tervet (hálózatfejlesztési terv);
- c) az éves munkaprogramot;
- d) az éves jelentést;
- e) az évente nyári és téli előrejelzést a termelés megfelelőségéről.

(4) A termelés megfelelőségére vonatkozó, a (3) bekezdés b) pontjában említett európai előrejelzésben az szerepel, hogy a villamosenergia-rendszer általában véve mennyire képes megfelelni a jelenlegi, illetve a következő ötéves időszakra, valamint az előrejelzés időpontjától számított 5 és 15 év közötti időszakra előre jelzett villamosenergia-igény ellátásának. Az a termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzés az egyes átviteli-

rendszer-üzemeltetők által a termelés megfelelőségére vonatkozóan készített nemzeti előrejelzéseken alapszik.

(5) A (3) bekezdés c) pontjában említett éves munkaprogramban – indikatív időütemezés kíséretében – fel kell sorolni és ismertetni kell az adott évben elkészítendő üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetőleg a hálózatüzemeltetés és az adott évben megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenység összehangolására vonatkozó tervet.

(6) Az (1) és (2) bekezdésben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok – adott esetben a regionális sajátosságok figyelembevételével – a következő területekre terjednek ki:

- a) hálózatbiztonsági és megbízhatósági szabályok, beleértve az operatív hálózatbiztonságot szolgáló technikai átviteli tartalékkapacitásra vonatkozó szabályokat is;
- b) a hálózatra kapcsolódás szabályai;
- c) a harmadik felekre vonatkozó hozzáférési szabályok;
- d) adatcsere- és elszámolási szabályok;
- e) az interoperabilitás szabályai;
- f) szükséghelyzeti operatív eljárások;
- g) a kapacitásallokáció és a szűk keresztmetszetek kezelésének szabályai;
- h) hálózathozzáférési szolgáltatások műszaki és operatív biztosításával és a kiegyenlítő szabályozással kapcsolatos kereskedelmi szabályok;
- i) átláthatósági szabályok;
- j) a kiegyenlítés szabályai, ideértve a hálózattal kapcsolatos tartalékenergiára vonatkozó szabályokat is;
- k) az átviteli tarifák összehangolt rendszerével kapcsolatos szabályok, ideértve a területi jelzéseket és az átviteli rendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés szabályait is; és
- l) a villamosenergia-hálózatok energiahatékonysága.

(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat kizárólag határokön átnyúló hálózatok esetében kell kidolgozni, és azok nem érintik a tagállamok azon jogát, hogy nemzeti szabályzatokat hozzanak létre a határokon nem átnyúló hálózatok esetében.

(8) A villamosenergia-piaci ENTSO figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására gyakorolt hatásukat. A villamosenergia-piaci ENTSO megállapításairól jelentést tesz az Ügynökségnek, és az elemzés eredményeit az e cikk (3) bekezdés d) pontjában említett éves jelentésbe is belefoglalja.

(9) A villamosenergia-piaci ENTSO rendelkezésre bocsát minden olyan információt, amelyre az Ügynökségnek a 9. cikk (1) bekezdése szerinti feladatai teljesítéséhez van szüksége.

(10) A villamosenergia-piaci ENTSO két évente hálózatfejlesztési tervet fogad el és tesz közzé. A hálózatfejlesztési tervben ismertetni kell az integrált hálózat modelljét, forgatókönyveket kell kidolgozni, a termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést kell adni, és fel kell mérni a rendszer rugalmasságát.

A hálózatfejlesztési tervben különösen:

- a) alapul kell venni a nemzeti beruházási terveket, a 12. cikk (1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, valamint adott esetben az 1364/2006/EK határozattal ⁽¹⁾ összhangban a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozóan megállapított iránymutatásokat;
- b) a határokon átnyúló rendszerösszekötőket illetően továbbá alapul kell venni a különböző rendszerhasználók ésszerű igényeit, és a tervbe bele kell foglalni a 2009/.../EK irányelv 8., 13. és 22. cikkében említett beruházók hosszú távú kötelezettségvállalásait is;
- c) a határokon átnyúló kapacitás tekintetében különösen meg kell jelölni a beruházási hiányterületeket.

(11) A Bizottság kérésére a villamosenergia-piaci ENTSO a 18. cikkben előírt iránymutatások elfogadását véleményezi a Bizottság részére.

9. cikk

Az Ügynökség figyelemmel kíséresi tevékenysége

(1) Az Ügynökség figyelemmel kíséri a villamosenergia-piaci ENTSO számára a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésben említett feladatok ellátását, és arról beszámol a Bizottságnak.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri a 8. cikk (2) bekezdése szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint a 6. cikk (1)–(10) bekezdésének megfelelően kidolgozott, de a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint nem elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok villamosenergia-piaci ENTSO általi végrehajtását. Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO elmulasztotta ezen üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtását, az Ügynökség benyújtja a Bizottságnak az erre vonatkozó, megfelelő indokolással ellátott véleményét.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri és elemzi a szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására, továbbá a megkülönböztetésmentességre, a tényleges versenyre és a piac hatékony működésére gyakorolt hatásukat, és arról beszámol a Bizottságnak.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO véleményezésre megküldi az Ügynökségnek a hálózatfejlesztési terv tervezetét, valamint a konzultációs folyamatra vonatkozó információkat is tartalmazó éves munkaprogram tervezetét.

Az Ügynökség az ezek kézhezvételének napjától számított két hónapos időszakon belül a Bizottság és a villamosenergia-piaci ENTSO részére kellő indokolással ellátott véleményt, valamint ajánlásokat nyújt be, ha úgy véli, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy a hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt, a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határokon átnyúló rendszerösszekötés kellő szintjét.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. szeptember 6-i 1364/2006/EK határozata a transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó iránymutatások megállapításáról (HL L 262., 2006.9.22., 1. o.).

10. cikk

Konzultációk

(1) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, a hálózatfejlesztési terv tervezete, valamint a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett éves munkaprogramja kidolgozása során a villamosenergia-piaci ENTSO széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, az 5. cikk (1) bekezdésében említett eljárási szabályzatnak megfelelően a piac valamennyi érintett szereplője, és különösen valamennyi érdekelt képviselői szervezetbevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a felhasználókra, a rendszerhasználókra és az elosztórendszer-üzemeltetőkre, ideértve az érintett ágazati szövetségeket, műszaki testületeket és az érdekeltet tömörítő platformokat is. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatának felmérése.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) A 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt éves munkaprogram, illetőleg üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását megelőzően a villamosenergia-piaci ENTSO beszámol a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételek figyelembe vételének módjáról, valamint arról, hogy ezeket az észrevételeket hogyan vette figyelembe. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

11. cikk

Költségek

A villamosenergia-piaci ENTSO-nál a 4–12. cikkben említett tevékenységek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket az átvitelrendszer-üzemeltetők viselik, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok ésszerűek és arányosak.

12. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők regionális együttműködése

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a villamosenergia-piaci ENTSO-n belül, a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt feladatokhoz való hozzájárulás céljából regionális együttműködést alakítanak ki. Ennek keretében két évente regionális beruházási tervet tesznek közzé, és e regionális beruházási terv alapján beruházási döntéseket hozhatnak.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők a hálózat optimális üzemeltetése érdekében elősegítik operatív megegyezések létrehozását, továbbá elősegítik az energiatőzsdék kialakítását, a határkeresztelő kapacitás megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldások révén történő felosztását – kellő figyelemmel az implicit aukciós eljárások konkrét érdemeire rövid távú felosztás esetén – valamint a kiegyenlítő és a tartalék energiával összefüggő mechanizmusok integrálását.

(3) A Bizottság a létező regionális együttműködési struktúrák figyelembevételével meghatározhatja az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területét. Minden tagállamnak meg kell engedni, hogy az együttműködést egynél több földrajzi területen is ösztönözze. Az első mondatban említett intézkedést, mivel e rendelet nem alapvető fontosságú elemének kiegészítéssel történő módosítására irányul, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással kell elfogadni.

A Bizottság ebből a célból konzultálhat a villamosenergia-piaci ENTSO-val és az Ügynökséggel.

13. cikk

Az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetők ellentételezésben részesülnek az átviteli hálózaton befogadott határkeresztesző villamosenergia-áramlás kapcsán felmerülő költségeikért.

(2) Az (1) bekezdésben említett ellentételezést azon nemzeti átvitelrendszer-üzemeltetők fizetik, ahonnan a határkeresztesző áramlások erednek, illetve ahol az áramlások végződnek.

(3) Az ellentételező kifizetéseket szabályos időközönként teljesítik egy adott múltbeli időszak tekintetében. Adott esetben a kifizetett ellentételezés utólagos módosítására akkor kerül sor, ha az a ténylegesen felmerült költségek kimutatása végett szükséges.

Az első olyan időszakot, amely után ellentételezés fizetendő, a 18. cikkben említett iránymutatásokban határozzák meg.

(4) A 23. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban eljárva a Bizottság dönt az ellentételezésként fizetendő összegekről.

(5) A befogadott határkeresztesző áramlások nagysága és azon határkeresztesző áramlások nagysága, amelyeket úgy minősítenek, hogy országos átviteli hálózatokból erednek és/vagy ott végződnek, egy adott időszakban ténylegesen mért villamos energia fizikai áramlása alapján határozandó meg.

(6) A határkeresztesző áramlás befogadásából eredő költségeket a hosszú távú, előretételező átlagos költségnövekmény alapján kell megállapítani, figyelembe véve a veszteségeket, az új infrastruktúrával kapcsolatos beruházásokat, a meglévő infrastruktúra költségeinek megfelelő arányos részét, amennyiben az infrastruktúrát a határkeresztesző áramlás átvitelére használják, különös figyelemmel az ellátás biztonságának garantálására. A felmerült költségek megállapításához ismert költségvetési módszereket kell alkalmazni. Azon előnyöket, amelyek abból származnak, hogy a hálózat határkeresztesző áramlást fogad be, figyelembe kell venni a kapott ellentételezés csökkentése végett.

14. cikk

Hálózathozzáférési díjak

(1) A hálózati rendszerüzemeltetők által a hálózati hozzáférés tekintetében alkalmazott díjaknak átláthatóknak kell lenniük,

figyelembe kell venniük a hálózathozzáférési követelményeket, és tükrözniük kell a ténylegesen felmerült költségeket, amennyiben azok megfelelnek egy hatékonyan működő és szerkezetileg hasonló hálózati rendszerüzemeltető díjainak, és megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni őket. A díjak nem lehetnek távolságfüggőek.

(2) A termelőktől és a fogyasztóktól („terhelés”) egyaránt kérhető hálózathozzáférési díj. A teljes hálózathozzáférési díj termelőket terhelő hányada, attól függően, hogy szükség van-e megfelelő és hatékony területi jelzések szolgáltatására, alacsonyabb, mint a fogyasztókat terhelő hányad. Adott esetben a termelőkre és/vagy fogyasztókra alkalmazott díjak szintjének közösségi szintű területi jelzéseket kell szolgáltatnia, és figyelembe kell vennie a hálózati veszteségeket és az okozott szűk keresztmetszetet, továbbá az infrastrukturális beruházási költségeket. Ez nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy területükön belül saját területi jelzéseket adjanak, vagy olyan mechanizmusokat alkalmazzanak, amelyek biztosítják, hogy a fogyasztók („terhelés”) által viselt hálózathozzáférési díjak egész területükön egységesek legyenek.

(3) A hálózathozzáférési díjak meghatározásakor figyelembe kell venni:

- az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus ki- és befizetéseit;
- a ténylegesen teljesített ki- és befizetéseket, csakúgy, mint az előző időszakok adatai alapján a jövőbeni időszakokra becsült kifizetéseket.

(4) Megfelelő és hatékony területi jelzések megléte esetén, a (2) bekezdéssel összhangban a termelők és fogyasztók hálózathozzáférési díjait a villamosenergia-áramlás származási, illetve célországaitól függetlenül kell alkalmazni, az alapul szolgáló kereskedelmi szerződésnek megfelelően. Ez nem érinti a 16. cikkben említett szűk keresztmetszet kezeléséből származó bejelentett kivételre és behozatalra vonatkozó díjakat.

(5) A villamos energia bejelentett tranzitjára vonatkozó egyedi ügyletekre nem szabad külön hálózati díjakat alkalmazni.

15. cikk

Információs szolgáltatás

(1) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek koordinációs és információcserére vonatkozó eljárásokat kell létrehozniuk, hogy biztosítsák a hálózatok biztonságát a szűk keresztmetszet kezelése szempontjából.

(2) Az átvitelrendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványokat nyilvánosságra kell hozni. A nyilvánosságra hozott információk tartalmazzák a teljes átviteli kapacitás és az átviteli megbízhatósági tartalék számításához használt – a hálózat elektromos és fizikai tulajdonságai alapján meghatározott – általános módszert. E számítási módokat a szabályozó hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

(3) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó becsléseket minden napra vonatkozóan, feltüntetve a már lefoglalt rendelkezésre álló kapacitásokat is. Ezen információkat meghatározott időközönként kell közzétenni a szállítás napja előtt, és mindenképpen tartalmazniuk kell heti és havi előzetes becsléseket, valamint a rendelkezésre álló kapacitás várható megbízhatóságának mennyiségi megjelölését.

(4) Az átvitelrendszer-üzemeltetők kötelesek releváns adatokat közzétenni az összesített előrejelzésről és a tényleges keresletről, a termelési és terhelési kapacitás rendelkezésre állásáról és tényleges kihasználtságáról, a hálózatok és a rendszerösszekötők rendelkezésre állásáról és kihasználtságáról, valamint a kiegyenlítő energiáról és a tartalékkapacitásról. A kis teljesítményű termelő- és terhelési egységek rendelkezésre állása és tényleges kihasználtsága tekintetében felhasználhatók az összesített becslőt adatok.

(5) Az érintett piaci résztvevők kötelesek a megfelelő adatokat az átvitelrendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátani.

(6) Azok a termelővállalkozások, amelyek – akár tulajdonosként, akár üzemeltetőként – legalább egy olyan termelési eszközzel rendelkeznek, amelynek beépített teljesítménye legalább 250 MW, üzemenkénti és óránkénti bontásban öt évre visszamenőleg állandó jelleggel hozzáférhetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóság, a nemzeti versenyhatóság és a Bizottság számára azokat az adatokat, amelyek alapján ellenőrizhető a teherelosztásra vonatkozó valamennyi operatív döntésük, valamint az áramtőzsdéken, a rendszerösszekötő kapacitásra vonatkozóan lefolytatott aukciókon, a tartalékpiacon és a tőzsdén kívüli ügyletek piacán tanúsított ajánlattételi viselkedésük. Az üzemenkénti és óránkénti bontásban tárolandó információknak tartalmazniuk kell legalább egyrészt az ajánlattétel időpontjára, másrészt a villamos energia előállításának időpontjára vonatkozóan a rendelkezésre álló termelési kapacitásra és a lekötött tartalékokra vonatkozó adatokat, ideértve a lekötött tartalékok üzemenkénti felosztását is.

16. cikk

A szűk keresztmetszet kezelésének általános elvei

(1) A szűk hálózati keresztmetszet problémáira megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldásokat kell alkalmazni, amelyek hatékony gazdasági jelzéseket szolgáltatnak a piaci szereplőknek és az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőknek. A hálózati szűk keresztmetszet problémáit lehetőleg ügyletektől független módszerekkel kell megoldani, azaz olyan módszerekkel, amelyek nem az egyes piaci szereplők szerződési közötti különbségtételen alapulnak.

(2) Az ügyletek csökkentésével járó eljárásokat csak vészhelyzet esetén szabad alkalmazni, amikor az átvitelrendszer-üzemeltetők gyorsan és hatékonyan kell cselekednie, és a teher-újraelosztás vagy ellenkereskedelem alkalmazása nem lehetséges. Minden ilyen eljárást megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni.

Azon piaci szereplőket, akik számára kapacitást osztottak fel, minden csökkentésért ellentételezni kell, a vis maior esetek kivételével.

(3) A rendszerösszekötők és/vagy a határkeresztesző áramlásokat érintő átviteli hálózatok maximális kapacitását – a hálózati üzembiztonságra vonatkozó biztonsági szabványok betartása mellett – a piaci szereplők számára hozzáférhetővé kell tenni.

(4) A piaci szereplők a szóban forgó üzemeltetési időszakot megelőzően kellő időben tájékoztatják az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőket arról, hogy fel kívánják-e használni a lekötött kapacitásokat. Minden lekötött, de fel nem használt kapacitást nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon újra vissza kell juttatni a piacra.

(5) Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek – amennyire ez műszakilag lehetséges – nettósítaniuk kell a szűk keresztmetszetű rendszerösszekötő vezetéseken ellenkező irányban zajló energiaáramlás kapacitásigényét annak érdekében, hogy ezt a vezetéket a legnagyobb kapacitáson lehessen használni. A hálózat biztonságának legteljesebb figyelembe vétele mellett a szűk keresztmetszeten enyhítő ügyleteket soha nem szabad elutasítani.

(6) A rendszerösszekötő-kapacitás felosztásából származó bevételeket a következő célokra kell felhasználni:

- a) a lekötött kapacitás tényleges rendelkezésre állásának biztosítása; és/vagy
- b) a rendszerösszekötő kapacitásoknak különösen új rendszerösszekötők révén történő fenntartása vagy növelésére fordított hálózati beruházások.

Ha nincs mód a bevételeknek az első albekezdés a) és/vagy b) pontjában meghatározott célokra történő hatékony felhasználására, akkor azok – az érintett tagállamok szabályozó hatóságainak jóváhagyásától függően – az ezen szabályozó hatóságok által meghatározott maximális összegben felhasználhatók olyan bevételként, amelyet a szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük a hálózati díjak számítási módszereinek jóváhagyásakor és/vagy a hálózati díjak meghatározásakor.

A bevételek fennmaradó részét külön belső számlán kell elhelyezni mindaddig, amíg az felhasználhatóvá nem válik az első albekezdés a) és/vagy b) pontjában meghatározott célokra.

17. cikk

Új rendszerösszekötők

(1) Az új egyenáramú rendszerösszekötők kérelemre, korlátozott időtartamra mentesíthetők az e rendelet 16. cikkének (6) bekezdésében, valamint a 2009/.../EK irányelv 9., 31. cikkében és 36. cikkének (6) és (8) bekezdésében foglalt rendelkezések alól, a következő feltételek mellett:

- a) a beruházásnak fokoznia kell a versenyt a villamosenergia-ellátás terén;
- b) a beruházás kockázatának akkorának kell lennie, hogy a beruházás nem valósulna meg a mentesség nélkül;
- c) a rendszerösszekötőnek olyan természetes vagy jogi személy tulajdonában kell állnia, aki vagy amely legalább jogi formájában független azoktól a rendszerüzemeltetőktől, amelyek hálózataiban a rendszerösszekötő megépül;
- d) a rendszerösszekötő használóira díjat kell kiróni;

e) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1996. december 19-i 96/92/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 19. cikkében említett részleges piacnyitás óta a rendszerösszekötő tőke- vagy üzemeltetési költségének semmilyen része sem térülhetett meg a rendszerösszekötő által összekapcsolt átviteli vagy elosztóhálózatok használati díjainak egyetlen eleméből sem;

f) a mentesség nem károsíthatja a versenyt és a villamos energia belső piacának hatékony működését, sem azon szabályozott rendszer hatékony működését, amelyhez a rendszerösszekötő kapcsolódik.

(2) Kivételes esetekben az (1) bekezdést váltóáramú rendszerösszekötőkre is alkalmazni kell, feltéve, hogy a szóban forgó beruházás költsége és kockázata különösen magas, összehasonlítva a két szomszédos országok átviteli hálózatot összekötő váltóáramú rendszerösszekötők esetében általában felmerülő költségekkel és kockázatokkal.

(3) Az (1) bekezdést meglévő rendszerösszekötők kapacitásának jelentős növelése esetén is alkalmazni kell.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés szerinti mentességről szóló határozatot az érintett tagállamok szabályozó hatóságai eseti alapon hozzák meg. A mentesség vonatkozhat az új rendszerösszekötő vagy a meglévő, jelentősen megnövelt kapacitású rendszerösszekötő teljes kapacitására vagy annak egy részére.

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon meg kell fontolni, hogy a mentesség időtartamát és a rendszerösszekötőhöz való megkülönböztetésmentes hozzáférést nem szükséges-e feltételekhez kötni. Az ezekre a feltételekre vonatkozó döntések meghozatalakor figyelembe kell venni különösen a kiépítendő új kapacitást vagy a meglévő kapacitás módosítását, a projektre vonatkozó időkereteket és a nemzeti sajátosságokat.

A mentesség megadása előtt az érintett tagállamok szabályozó hatóságai döntenek a kapacitással való gazdálkodás és a kapacitáselosztás szabályairól és mechanizmusairól. A szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó szabályok kötelezővé teszik a kihasználatlan kapacitás piacra vitelét, továbbá a létesítmény használói jogosultak a részükre lekötött kapacitással a másodlagos piacon kereskedni. Az (1) bekezdés a), b) és f) pontjában foglalt feltételek értékelése során figyelembe kell venni a kapacitáselosztási eljárás eredményeit.

A mentesség megadásáról szóló határozatot – ideértve az e bekezdés második albekezdésben említett feltételek esetleges alkalmazását is – kellően meg kell indokolni, és közzé kell tenni.

(5) A (4) bekezdésben említett határozatokat az Ügynökség kizárólag az alábbi esetekben hozhatja meg:

a) ha az érintett szabályozó hatóságok nem tudtak megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelmet a szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz benyújtották; vagy

b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

⁽¹⁾ HLL 27., 1997.1.30., 20. o.

Az Ügynökség köteles konzultálni az érintett szabályozó hatóságokkal.

(6) A (4) és az (5) bekezdéstől eltérően a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóság vagy adott esetben az Ügynökség hivatalos határozat céljából terjessze a mentességi kérelemről alkotott véleményét a tagállam hatáskörrel rendelkező testülete elé. E véleményt a határozattal együtt teszik közzé.

(7) A szabályozó hatóságok tájékoztatásul minden egyes mentességi kérelem egy példányát a beérkezést követően haladéktalanul eljuttatják az Ügynökségnek és a Bizottságnak. A határozatról a helyzettől függően az érintett szabályozó hatóságok vagy az Ügynökség (értesítő szervek) haladéktalanul értesítik a Bizottságot, és megküldenek minden, a határozat szempontjából lényeges információt. Ez az információ összesítve is megküldhető a Bizottságnak oly módon, hogy a Bizottság kellően megalapozott határozatot hozhasson. Ez az információ kiterjed különösen:

a) azokra a részletes indokokra, amelyek alapján a mentességet megadták, ideértve a mentesség szükségességét megalapozó pénzügyi információkat is;

b) a mentesség megadásának a versenyre és a villamosenergia belső piacának tényleges működésére kifejtett hatásáról elkészített elemzésre;

c) a mentesség időtartamának indokolására, valamint annak okaira, hogy a mentesség miért a kérdéses rendszerösszekötő teljes kapacitásának adott hányadára vonatkozik;

d) az érintett szabályozó hatóságokkal lefolytatott konzultáció eredményére.

(8) A (7) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételét követő naptól kezdődően számítva két hónapon belül a Bizottság dönthet úgy, hogy felkéri az értesítő szerveket a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. A kéthónapos időszak további két hónappal meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. A kezdeti két hónapos időszak a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a felkérésben kitűzött határidőn belül nem küldik meg, akkor úgy kell tekinteni, hogy az értesítést visszavonták, kivéve, ha a lejárat előtt a határidőt a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával meghosszabbították, vagy ha az értesítő szervek kellő indokollással ellátott nyilatkozatban akként tájékoztatták a Bizottságot, hogy állásunk szerint az értesítés teljes volt.

A mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására felszólító bizottsági határozatnak az értesítő szervek kötelesek egy hónapon belül eleget tenni, és erről tájékoztatni a Bizottságot.

A Bizottság köteles megőrizni az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

A mentességet megadó határozat bizottsági jóváhagyása az elfogadást követően két év elteltével hatályát veszti, abban az esetben, ha a rendszerösszekötő megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, és az elfogadást követően öt év elteltével hatályát veszti, ha a rendszerösszekötő eddig az időpontig nem állt üzembe.

(9) A Bizottság az e cikk (1) bekezdésében lefektetett feltételek alkalmazásáról, valamint az e cikk (4), (7), (6) és (8) bekezdése alkalmazása céljából követendő eljárásról iránymutatásokat fogadhat el. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására vonatkozó ezen intézkedéseket a 23. cikk (2) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

18. cikk

Iránymutatások

(1) Ha szükséges, a 13. és a 14. cikkben előírt elvekkel összhangban az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezések mechanizmusára vonatkozó iránymutatásokban rendelkezni kell:

- a) a határkereszteszű áramlásért ellentételezés fizetésére kötelezett átvitelrendszer-üzemeltetők megállapítására szolgáló eljárás részleteiről, ideértve a határkereszteszű áramlás kiinduló, illetve célszágainak átvitelrendszer-üzemeltetői közötti megosztás szabályait is, összhangban a 13. cikk (2) bekezdésével;
- b) a követendő fizetési eljárás részleteiről, ideértve annak meghatározását is, hogy mely időszakra vonatkozóan kell először ellentételezést fizetni, összhangban a 13. cikk (3) bekezdésének második albekezdésével;
- c) a 13. cikk alapján ellentételezésre jogosító fogadott határkereszteszű áramlás mennyiségének kiszámítására és jellegének meghatározására szolgáló módszertanok részletei, valamint az egyes tagállamok átviteli hálózataiból eredő és/vagy ott végződő áramlás nagyságának meghatározására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 13. cikk (5) bekezdésével;
- d) a határkereszteszű áramlás fogadásához kapcsolódó költség és haszon kiszámítására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 13. cikk (6) bekezdésével;
- e) az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés mechanizmusa vonatkozásában az Európai Gazdasági Térségen kívüli országokból eredő, illetve ott végződő villamosenergia-áramlások kezelésének módjáról;
- f) az egyenáramú rendszerösszekötővel összekapcsolt országos rendszerek részvételéről, összhangban a 13. cikkel.

(2) Az iránymutatásokban olyan szabályok is megállapíthatók, amelyek az országos díjszabások alapján a termelőkre és a fogyasztókra (a terhelésre) rótt díjak megállapítására alkalmazott alapelvek fokozatos összehangolását eredményezik, ideértve az átvitelrendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés mechanizmusának a nemzeti hálózati díjakban történő megjelenítését, valamint a megfelelő és hatékony területi jelzéseket is, összhangban a 14. cikkben megállapított elvekkel.

Az iránymutatásokban rendelkezni kell közösségi szintű, megfelelő és hatékony, összehangolt területi jelzésekről.

Semmiféle, e téren végzett harmonizáció nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy olyan mechanizmusokat alkalmazzanak, amelyek biztosítják, hogy a fogyasztók (terhelés) által viselt hozzáférési díjak egész területükön összehasonlíthatóak legyenek.

(3) Amennyiben szükséges, az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges harmonizáció minimális szintjének biztosítása érdekében, a szükségesnek ítélt körben a következő kérdésekről is iránymutatásokat kell kiadni:

- a) a 15. cikkben előírt elvekkel összhangban az információs szolgáltatás részletes szabályaira vonatkozóan;
- b) a villamos energia kereskedelmére vonatkozó részletes szabályokról;
- c) a rendszerösszekötő kapacitására – ideértve a területi jelzéseket is – vonatkozó beruházásösztönzés részletes szabályairól;
- d) a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területek részletes szabályairól.

(4) Az országos rendszerek közötti rendszerösszekötők rendelkezésre álló átviteli kapacitásának felosztására és kezelésére vonatkozó iránymutatásokat az I. melléklet állapítja meg.

(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az e cikk (1), (2) és (3) bekezdésében felsorolt kérdéskörökben. A 15. és a 16. cikkben előírt elvekkel összhangban módosíthatja az e cikk (4) bekezdésben említett iránymutatásokat különösen azzal a céllal, hogy részletes iránymutatásokat fogalmazzon meg a gyakorlatban alkalmazott valamennyi kapacitáselosztási módszerre vonatkozóan, illetőleg gondoskodjon arról, hogy a szűk keresztmetszetek kezelésére alkalmazott mechanizmusok a belső piac célkitűzéseivel összhangban fejlődjenek. Az ilyen módosítások alkalmazásával – amennyiben szükséges – közös szabályokat kell megállapítani a hálózat használata és üzemeltetése során a 15. cikk (2) bekezdése értelmében alkalmazandó biztonsági és üzemviteli minimumszabványokra vonatkozóan.

Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.

Az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával a Bizottság gondoskodik arról, hogy az iránymutatások biztosítsák, de ne lépjenek túl az e rendelet célkitűzéseinek megvalósításához legalább szükséges mértékű harmonizációt.

Az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával a Bizottság jelzi, hogy milyen lépéseket tett a szóban forgó iránymutatások olyan harmadik országok előírásaival való összehangolása érdekében, amelyek szintén a közösségi villamosenergia-rendszerhez tartoznak.

Ezen iránymutatások első elfogadásakor a Bizottság gondoskodik arról, hogy azok egységes intézkedéstervezet formájában legalább az (1) bekezdés a) és d) pontjában, valamint a (2) bekezdésben említett kérdésekre kiterjedjenek.

19. cikk

Szabályozó hatóságok

Feladataik végrehajtásakor a szabályozó hatóságok biztosítják e rendelet és a 18. cikk szerint elfogadott iránymutatások betartását. Adott esetben, ha ez a rendelet céljainak elérése érdekében szükséges, együttműködnek egymással, a Bizottsággal és a 2009/.../EK irányelv IX. fejezetével összhangban az Ügynökséggel.

20. cikk

Információ szolgáltatása és titoktartás

(1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok kérelemre a Bizottság rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely a 13. cikk (4) bekezdése, valamint a 18. cikk céljaihoz szükséges.

Különösen a 13. cikk (4) és (6) bekezdésének alkalmazásában, a szabályozó hatóságok rendszeresen információt szolgáltatnak a nemzeti átvitelrendszer-üzemeltetők ténylegesen felmerült költségeiről, továbbá az átviteli hálózaton végbemenő fizikai áramlással és a hálózati költséggel kapcsolatos adatokat és minden egyéb lényeges információt.

A szükséges információk összetettségének és az információszolgáltatás sürgősségének figyelembevételével a Bizottság ésszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az információt meg kell adni.

(2) Ha az érintett tagállam vagy szabályozó hatóság nem adja meg a kért információt az e cikk (1) bekezdésben említett határidőn belül, a Bizottság az érintett vállalkozásoktól közvetlenül is kérheti a 13. cikk (4) bekezdésében, valamint a 18. cikkben meghatározott célokhoz szükséges összes információt.

Amikor egy vállalkozást a Bizottság adatszolgáltatásra kér, a kérelem másolatát egyidejűleg megküldi azon tagállam szabályozó hatóságai részére is, amelyek területén a vállalkozás székhelye található.

(3) A Bizottság az adatszolgáltatásra vonatkozó kérelemben meghatározza a kérelem jogalapját, az információ megküldésének határidejét, a kérelem célját, továbbá a 22. cikk (2) bekezdésében előírt azon szankciókat, amelyeket pontatlan, hiányos vagy félrevezető információk szolgáltatása esetén alkalmaznak. A Bizottság az információk szolgáltatására ésszerű határidőt állapít meg, figyelembe véve az igényelt információk összetettségét, és azt, hogy azokra milyen sürgősen van szükség.

(4) A vállalkozások tulajdonosai vagy azok képviselői, valamint jogi személyek esetén a jog szerint vagy az alapító okirat alapján azok képviselőjére jogosult személyek adják meg a kért információkat. Kellően felhatalmazott ügyvédek megbízóik nevében eljárva szintén megadhatják a szóban forgó információkat, ez esetben teljes mértékben a megbízó felel azért, ha a szolgáltatott információ hiányos, pontatlan vagy félrevezető.

(5) Ha egy vállalkozás nem adja meg a kért információt a Bizottság által meghatározott határidőn belül, vagy hiányos információt szolgáltat, a Bizottság határozat útján kérheti az információ megadását. A határozat megállapítja, hogy milyen

információkat kell megadni, és erre megfelelő határidőt határoz meg. Megjelöli a 22. cikk (2) bekezdésében előírt szankciókat. Jelzi azon jogot is, hogy kérni lehet a határozat felülvizsgálatát az Európai Közösségek Bíróságától.

A Bizottság ezzel egyidejűleg a határozat másolatát elküldi azon tagállam szabályozó hatóságainak, amelynek területén az illető személy lakóhelye, illetve a vállalkozás székhelye található.

(6) E cikk (1) és (2) bekezdésében említett információt csak a 13. cikk (4) bekezdésében, illetve a 18. cikkben megjelölt célokra szabad felhasználni.

A Bizottság nem fedheti fel az e rendelet értelmében szerzett azon információkat, amelyekre szakmai titoktartási kötelezettség vonatkozik.

21. cikk

A tagállamok joga további részletes intézkedésekről történő rendelkezésre

E rendelet nem sérti a tagállamok azon jogát, hogy fenntartsanak vagy bevezessenek olyan intézkedéseket, amelyek e rendelet vagy a 18. cikkben említett iránymutatások rendelkezéseinél részletesebb rendelkezéseket tartalmaznak.

22. cikk

Szankciók

(1) A (2) bekezdés sérelme nélkül a tagállamok meghatározzák az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden intézkedést, amely e rendelkezések végrehajtásának biztosításához szükséges. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok 2004. július 1-jéig értesítik a 1228/2003/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást. A tagállamok ...-ig (*) értesítik az 1228/2003/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek nem megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást.

(2) A Bizottság határozat útján a megelőző üzleti év teljes forgalmának 1 %-át meg nem haladó pénzbírságot róhat ki azon vállalkozásokra, amelyek szándékosan vagy gondatlanságból pontatlan, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltatnak a 20. cikk (3) bekezdése szerinti kérelemre, vagy nem adják meg a kért információt a 20. cikk (5) bekezdésének első albekezdése alapján hozott határozatban megállapított határidőn belül.

A pénzbírság összegének megállapításakor figyelembe kell venni, hogy az első albekezdés követelményeit milyen mértékben nem tartották be.

(3) Az (1) bekezdés értelmében meghatározott szankciók, valamint a (2) bekezdés értelmében hozott határozatok nem büntetőjogi természetűek.

(*) E rendelet alkalmazásának dátuma.

23. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottság munkáját a 2009/.../EK irányelv 46. cikkével létrehozott bizottság segíti.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel.

24. cikk

A Bizottság jelentése

A Bizottság figyelemmel kíséri e rendelet végrehajtását. A Bizottság a 2009/.../EK irányelv (*) 47. cikke (6) bekezdése szerinti jelentésében beszámol az e rendelet alkalmazása során nyert tapasztalatokról is. A jelentés különösen azt vizsgálja, hogy e rendelet mennyire volt eredményes a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme vonatkozásában a megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző hálózati hozzáférés feltételeinek biztosítása terén, annak érdekében, hogy hozzájáruljon a

felhasználók választási lehetőségeihez a villamos energia egy jól működő belső piacán, valamint a hosszú távú ellátásbiztonsághoz, továbbá azt is vizsgálja, hogy milyen mértékben állnak rendelkezésre hatékony területi jelzések. Amennyiben szükséges, a jelentéshez megfelelő javaslatokat és/vagy ajánlásokat kell mellékelni.

25. cikk

Hatályon kívül helyezés

Az 1228/2003/EK rendelet ...-tól/-től (*) hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett rendeletre történő hivatkozásokat e rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni a II. mellékletben található megfelelési táblázattal összhangban.

26. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet ...-tól/-től (*) kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ...,

az Európai Parlament részéről

az elnök

...

a Tanács részéről

az elnök

...

(*) E rendelet hatálybalépésétől számított 18 hónapnak megfelelő dátum.

I. MELLÉKLET

IRÁNYMUTATÁSOK A NEMZETI HÁLÓZATOK KÖZÖTTI RENDSZERÖSSZEKÖTŐK RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÁTVITELI KAPACITÁSÁNAK KEZELÉSÉRE ÉS FELOSZTÁSÁRA VONATKOZÓAN**1. Általános rendelkezések**

- 1.1. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek törekedniük kell minden kereskedelmi ügylet elfogadására, beleértve a határokon keresztül történő kereskedelmet magukban foglaló ügyleteket.
- 1.2. Amennyiben nincs szűk keresztmetszet, nem szabad korlátozni a rendszerösszekötőhöz való hozzáférést. Ott, ahol rendszerint ez az eset áll fenn, nincs szükség a határkereszteső átviteli szolgáltatáshoz való hozzáféréshez állandó általános felosztási eljárásra.
- 1.3. Amennyiben a bejelentett menetrend alapú kereskedelmi ügyletek nem egyeztethetők össze a biztonságos hálózati-üzemeltetéssel, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a hálózati-üzemeltetési biztonság követelményeivel összhangban csökkenteniük kell a szűk keresztmetszetet, miközben törekednek annak biztosítására, hogy a kapcsolódó költségek gazdasági szempontból hatékony szinten maradjanak. Enyhítő célú újra-teherelosztást vagy ellenkereskedelmet abban az esetben kell előírni, ha az alacsonyabb költségű intézkedések nem alkalmazhatók.
- 1.4. Ha a hálózati szűk keresztmetszet állandó jellegű, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek azonnal alkalmazniuk kell a szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó, előre meghatározott és közös megállapodással elfogadott megfelelő szabályokat és intézkedéseket. A szűk keresztmetszet-kezelési módszereknek biztosítaniuk kell, hogy az összes kiosztott átviteli kapacitással összefüggő fizikai energiaáramlás megfeleljen a hálózat biztonsági előírásainak.
- 1.5. A szűk keresztmetszet kezelésére elfogadott módszereknek hatékony gazdasági jelzéseket kell nyújtaniuk a piaci résztvevők és az átvitelrendszer-üzemeltetők számára, ösztönözniük kell a versenyt és alkalmasnak kell lenniük regionális és közösségi szintű alkalmazásra.
- 1.6. Nem szabad a szűk keresztmetszetek kezelésében ügyletalapú megkülönböztetést alkalmazni. Átviteli szolgáltatás iránti kérelmet csak akkor lehet visszautasítani, ha a következő feltételek egyidejűleg teljesülnek:
 - a) az e kérelem elfogadásából eredő növekvő fizikai energiaáramlások miatt a villamosenergia-rendszer biztonságos üzemeltetése nem biztosítható és
 - b) a szűk keresztmetszet-kezelési eljárásban a kérelemhez kapcsolódó pénzügyi érték kisebb, mint az ugyanarra a szolgáltatásra irányuló, ugyanolyan feltételek melletti elfogadásra szánt összes többi kérelemhez kapcsolódó érték.
- 1.7. A megfelelő hálózati területek meghatározásakor, amelyeken belül és amelyek között a szűk keresztmetszet kezelése alkalmazandó, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a költséghatékonyság és a villamosenergia belső piacát érő kedvezőtlen hatások minimalizálásának elvét kell követniük. Konkrétan az átvitelrendszer-üzemeltetők nem korlátozhatják a rendszerösszekötő kapacitást azért, hogy saját szabályozási területükön belül feloldják a hálózati szűk keresztmetszetet, kivéve a fenti okok vagy üzemeltetésbiztonsági okok (!) fennállása esetén. Amennyiben ilyen helyzet felmerül, azt az átvitelrendszer-üzemeltetőknek le kell írniuk és átláthatóan be kell mutatniuk minden rendszerhasználó számára. Egy ilyen helyzet csak addig tűrhető meg, amíg hosszú távú megoldás nem születik. A hosszú távú megoldás elérésének módszertanát és projektjeit az átvitelrendszer-üzemeltetők leírják és átláthatóan bemutatják minden rendszerhasználó számára.
- 1.8. A hálózat szabályozási területen belüli, operatív intézkedésekkel és újra-teherelosztással történő kiegyenlítésekor az átvitelrendszer-üzemeltetőknek figyelembe kell venni az intézkedések szomszédos szabályozási területekre gyakorolt hatását.
- 1.9. 2008. január 1-jéig, összehangoltan és biztonságos üzemeltetési feltételek mellett be kell vezetni a rendszerösszekötő kapacitások napon belüli szűk keresztmetszet-kezelési mechanizmusait, a kereskedelmi lehetőségek maximális kihasználása és a határkereszteső mennyiségek kiegyenlítetttségének biztosítása érdekében.
- 1.10. A nemzeti szabályozó hatóságok rendszeresen értékelik a szűk keresztmetszet-kezelési módszereket, különös figyelmet fordítva az e rendeletben és ezen iránymutatásokban megállapított elveknek és szabályoknak, valamint az ezen elvek és szabályok szerint a szabályozó hatóságok által meghatározott feltételeknek és kikötéseknek való megfelelésre. Az ilyen értékelések során konzultálni kell az összes piaci szereplővel és szaktanulmányokat kell készíteni.

2. A szűk keresztmetszet kezelési módszerei

- 2.1. A szűk keresztmetszet kezelési módszereinek piaci alapúknak kell lenniük a határokon keresztül történő hatékony kereskedelem megkönnyítése érdekében. E célból a kapacitást csak explicit (kapacitás) vagy implicit (kapacitás és energia) aukciók keretében lehet felosztani. A két módszer együtt is alkalmazható ugyanazon rendszerösszekötőn. Napon belüli ügyleteknél folytonos kereskedés is alkalmazható.

(!) Az üzemeltetési biztonság: az átviteli rendszer meghatározott biztonsági határértékeken belül tartása.

- 2.2. A versenyfeltételektől függően a szűkkesztmetszet-kezelési mechanizmusoknak esetlegesen biztosítaniuk kell hosszú és rövid távú átviteli kapacitás-felosztást is.
- 2.3. Minden egyes kapacitásfelosztási eljárás során a rendelkezésre álló rendszerösszekötő kapacitás egy előre meghatározott hányadát, ezen felül pedig az előző felosztások során fennmaradt és az előző felosztások során kiosztott kapacitások jogosultjai által felszabadított kapacitásokat kell elosztani.
- 2.4. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek optimalizálniuk kell a garantált kapacitások mértékét, figyelembe véve az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők és a piaci résztvevők kötelezettségeit és jogait, az eredményes és hatékony verseny megkönnyítése érdekében. A kapacitás elfogadható hányadát kisebb megbízhatósági fokon is fel lehet ajánlani a piacon, de a piaci szereplőket mindig tájékoztatni kell a határkeresztező vezetéseken történő szállítás pontos feltételeiről.
- 2.5. A hosszú és középtávú felosztások hozzáférési jogainak garantált átviteli kapacitási jogoknak kell lenniük. E jogokra a nominálás során a „használd, vagy elveszíted” vagy a „használd, vagy add el” elvek érvényesek.
- 2.6. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek megfelelő struktúrát kell meghatározniuk a különböző időtartamokra vonatkozó kapacitáskiosztáshoz. Ez magában foglalhatja a rendszerösszekötő kapacitás egy minimumszázalékának a napi, vagy napon belüli felosztás számára való tartalékolásának lehetőségét. Az ilyen felosztási struktúrát az illetékes szabályozó hatóság felülvizsgálja. Javaslataik megfogalmazásakor az átvitelrendszer-üzemeltetők figyelembe veszik:
 - a) a piacok sajátosságait,
 - b) az üzemeltetési feltételeket, úgy mint az elfogadott menetrendekből eredő ellentétes irányú áramlások egymást kioltó hatásának (nettósítás) következményeit,
 - c) a fennálló különböző kapacitásfelosztási mechanizmusokra elfogadott százalékok és időtartamok összehangolásának szintjét.
- 2.7. A kapacitásfelosztás során nem alkalmazható megkülönböztetés a piac azon résztvevői között, akik gyakorolni kívánják kétoldalú ellátási szerződések kihasználására vagy áramtözsdéken ajánlatok tételére való jogaikat. Adott időtartamra vonatkozóan a legmagasabb értékű ajánlat nyer, függetlenül attól, hogy implicit vagy explicit.
- 2.8. Azokban a régiókban, ahol a határidős pénzügyi villamosenergia-piacok fejlettek és hatékonyak, a teljes rendszerösszekötő kapacitás felosztható implicit aukcióval.
- 2.9. Az e rendelet 7. cikke szerint mentességet élvező új rendszerösszekötők esetén kívül tilos a kapacitásfelosztási módszereknél lekötési díjat megállapítani.
- 2.10. Elvben minden potenciális piaci résztvevő számára korlátozás nélkül engedélyezni kell a részvételt a felosztási eljárásban. Valamely piaci szereplő erőfőlényének esetleges kihasználásából adódó problémák felmerülésének vagy súlyosbodásának elkerülése érdekében az érintett szabályozó és/vagy versenyhatóságok szükség szerint korlátozókat vezethetnek be általánosságban vagy egyetlen vállalkozást érintően piaci erőfőlény miatt.
- 2.11. A piac résztvevőinek minden egyes időtartamra, adott határidőn belül pontosan nominálniuk kell kapacitáshasználatukat az átvitelrendszer-üzemeltető felé. A határidőt úgy kell meghatározni, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők újra feloszthassák a felhasználatlan kapacitást a következő releváns időtartamban – beleértve a napon belüli eljárásokat is.
- 2.12. A kapacitással szabadon lehet kereskedni másodlagos alapon, ha az átvitelrendszer-üzemeltetőt időben előre tájékoztatták. Ha az átvitelrendszer-üzemeltető egy másodlagos kereskedelmet (ügyletet) elutasít, ezt egyértelműen és átláthatóan közölnie kell az összes piaci résztvevővel és döntéséről magyarázatot kell adnia, valamint értesítenie kell a szabályozó hatóságot.
- 2.13. A kapacitás felosztásával járó kötelezettségek teljesítésének elmulasztásából adódó pénzügyi következmények a mulasztásért felelősöket terhelik. Ha a piaci résztvevők elmulasztják a kapacitás felhasználását, amelynek felhasználására kötelezték magukat, vagy explicit aukcióval felosztott kapacitás esetén elmulasztják a másodlagos alapú értékesítést vagy nem adják vissza a kapacitást időben, elveszítik a kapacitáshoz való jogukat és a költségeket tükröző díjat fizetnek. A kapacitás fel nem használása miatt fizetendő, a költségeket tükröző díjaknak indokoltnak és arányosnak kell lenniük. Ugyanígy, ha egy átvitelrendszer-üzemeltető nem teljesíti kötelezettségét, a piaci résztvevő kompenzálására kötelezhető a kapacitási jogok elvesztése miatt. E célból nem vehetők figyelembe az ebből következő további veszteségek. A pénzügyi következmények tekintetében a kötelezettségek teljesítésének elmulasztásából eredő kötelezettségek meghatározásának kulcsfontosságú elveit és módszereit előre meg kell határozni, majd az érintett nemzeti szabályozó hatóság vagy hatóságok általi felülvizsgálatnak kell alávetni.

3. Koordináció

- 3.1. Az egy rendszerösszekötőre vonatkozó kapacitásfelosztást az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők koordinálják és közös felosztási eljárások alkalmazásával hajtják végre. Azokban az esetekben, amikor két ország (átvitelrendszer-üzemeltető) közötti kereskedelem várhatóan jelentősen befolyásolja egy harmadik országban (átvitelrendszer-üzemeltetőnél) a fizikai áramlás feltételeit, az ily módon érintett átvitelrendszer-üzemeltetők közös szűkkesztmetszet-kezelési eljárás útján koordinálják a szűkkesztmetszet-kezelési módszereket. A nemzeti szabályozó hatóságoknak és az átvitelrendszer-üzemeltetőknek biztosítaniuk kell, hogy ne alakulhasson ki olyan egyoldalú szűkkesztmetszet-kezelési eljárás, amelynek jelentős hatása van más hálózatok fizikai villamosenergia-áramlására.

- 3.2. A következő régiók országai között 2007. január 1-jéig a kapacitás felosztására legalább éves, havi és napi közös, koordinált szűkkeresztmetszet-kezelési módszert és eljárást alkalmaznak:
- Észak-Európa (azaz Dánia, Svédország, Finnország, Németország és Lengyelország),
 - Északnyugat-Európa (azaz Benelux államok, Németország és Franciaország),
 - Olaszország (azaz Olaszország, Franciaország, Németország, Ausztria, Szlovénia és Görögország),
 - Közép-Kelet-Európa (azaz Németország, Lengyelország, Cseh Köztársaság, Szlovákia, Magyarország, Ausztria és Szlovénia),
 - Délnyugat-Európa (azaz Spanyolország, Portugália és Franciaország),
 - az Egyesült Királyság, Írország és Franciaország,
 - a Balti államok (azaz Észtország, Lettország és Litvánia).
- Az egyszerre több régióhoz tartozó országokat érintő rendszerösszekötő esetében alkalmazható más szűkkeresztmetszet-kezelési módszer is a többi olyan régióban alkalmazott módszerrel való összeegyeztethetőség biztosítása érdekében, amely régióhoz ezen országok tartoznak. Ebben az esetben az érintett átvitelrendszer-üzemeltetőknek kell a módszert javasolniuk, amelyet majd az érintett szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk.
- 3.3. A 2.8. pontban említett régiók a teljes rendszerösszekötő kapacitást feloszthatják következő napra vonatkozó felosztással.
- 3.4. Egymással összeegyeztethető szűkkeresztmetszet-kezelési eljárásokat kell meghatározni e hét régió mindegyikében egy valóban integrált villamosenergia belső piac kialakítása céljából. A piaci szereplők nem szembesülhetnek egymással nem összeegyeztethető regionális rendszerekkel.
- 3.5. A tisztességes és hatékony verseny és a határkeresztes kereskedelem ösztönzése érdekében a 3.2. pontban felsorolt régiókon belüli átvitelrendszer-üzemeltetők közti koordináció magában foglalja az összes lépcsőfokot a kapacitás kiszámításától és a felosztás optimalizálásától a hálózat biztonságos üzemeltetéséig, a felelőségek egyértelmű kijelölésével. A koordináció elsősorban a következőket foglalja magában:
- közös átviteli modell alkalmazása, amely hatékonyan kezeli az egymással összefüggő fizikai hurokáramlásokat és figyelembe veszi a fizikai és kereskedelmi áramlások közötti eltéréseket,
 - kapacitás felosztása és nominálása az egymással összefüggő fizikai hurokáramlások kezelésére,
 - a kapacitás használatára jogosultak azonos információszolgáltatási kötelessége a kapacitásfelhasználási szándékról, azaz a kapacitás nominálása tekintetében (explicit aukcióknál),
 - azonos időtartamok és zárási idők,
 - azonos struktúra a különböző időtartamok közötti kapacitásfelosztás (pl. 1 nap, 3 óra, 1 hét stb.) és az eladott kapacitásegységek (az energia mennyisége MW-ban, MWh-ban, stb.) tekintetében,
 - egységes szerződéses keret a piaci résztvevőkkel,
 - az áramlások ellenőrzése az üzemeltetési tervezésre és a valós idejű üzemeltetésre vonatkozó hálózatbiztonsági követelmények betartása érdekében,
 - a szűkkeresztmetszet-kezelési tevékenységek elszámolása és kiegyenlítése.
- 3.6. A koordináció az átvitelrendszer-üzemeltetők közti információcserét is tartalmazza. Az információcsere természetének, idejének és gyakoriságának összeegyeztethetőnek kell lennie a 3.5. pontban meghatározott tevékenységekkel és a villamosenergia-piacok működésével. Ennek az információcserének lehetővé kell tennie az átvitelrendszer-üzemeltetők számára a globális hálózati helyzet lehető legjobb előrejelzését, annak érdekében, hogy fel tudják mérni saját hálózatukban az áramlásokat és a rendelkezésre álló rendszerösszekötő kapacitásokat. A más átvitelrendszer-üzemeltetők nevében információt gyűjtő átvitelrendszer-üzemeltetőnek vissza kell juttatnia az adatgyűjtés eredményét a részt vevő átvitelrendszer-üzemeltetőkhez.

4. Piaci műveletek ütemterve

- 4.1. A rendelkezésre álló átviteli kapacitást kellő időben, előre fel kell osztani. Minden egyes felosztást megelőzően az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők együtt közlést tesznek a felosztandó kapacitást, adott esetben figyelembe véve a garantált átviteli jogok alól felszabadult kapacitást, és ahol lehetséges, a kapcsolódó nettósított nominálásokat, azon időszakokkal együtt, amelyek alatt kevés a kapacitás vagy nem hozzáférhető (például karbantartás miatt).
- 4.2. A hálózat biztonságára való tekintettel az átviteli jogok nominálásának kellő időben, előre kell megtörténnie, az érintett szervezett piacok következő napra vonatkozó ügyleteit megelőzően és a következő napra vonatkozó vagy napon belüli felosztási mechanizmusok szerint felosztandó kapacitás közzététele előtt. Az ellenkező irányú átviteli jogok nominálását nettósítani kell a rendszerösszekötő hatékony használata érdekében.

- 4.3. A rendelkezésre álló átviteli kapacitásnak az egymást követő, napon belüli felosztása a D napra vonatkozóan a D-1 és a D napon történik, az előrejelzett vagy a tényleges, a következő napra vonatkozó termelői menetrend közzététele után.
- 4.4. A következő napra vonatkozó hálózatüzemeltetés előkészítésekor az átvitelrendszer-üzemeltetők információt cserélnek a szomszédos átvitelrendszer-üzemeltetőkkel, beleértve a hálózati topológiát, a termelőegységek rendelkezésre állását és ezek előrejelzett termelését, valamint az energiaáramlásokat, hogy operatív intézkedésekkel lehessen optimalizálni a teljes hálózat használatát, a biztonságos hálózatüzemeltetés szabályainak megfelelően.

5. Átláthatóság

- 5.1. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük a hálózat rendelkezésre állására, a hálózathoz való hozzáférésre és a hálózat használatára vonatkozó minden lényeges adatot, beleértve egy jelentést, mely tartalmazza, hogy hol és miért áll fenn hálózati szűk keresztmetszet, hogy milyen módszereket alkalmaznak a szűk keresztmetszet kezelésére, és hogy milyen tervek vannak a szűk keresztmetszetek jövőbeni kezelésére.
- 5.2. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük egy általános leírást a különböző körülmények között a piacon elérhető kapacitás maximalizálása érdekében alkalmazott szűk keresztmetszet-kezelési módszerről, valamint egy általános mintát a különböző időtartamokra vonatkozó rendszerösszekötő kapacitás kiszámítására, mely számítás a hálózat villamos és fizikai adottságain alapul. E mintát az érintett tagállamok szabályozó hatóságainak felül kell vizsgálniuk.
- 5.3. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek részletesen le kell írniük és az összes potenciális hálózathasználó számára átláthatóan hozzáférhetővé kell tenniük az alkalmazott szűk keresztmetszet-kezelési és kapacitásfelosztási eljárásokat a kapacitás iránti kérelmek benyújtásának időpontjaival és eljárásaival együtt, a felkínált termékek leírását valamint az átvitelrendszer-üzemeltetők és a kapacitást megszerző fél kötelezettségeit és jogait, beleértve a kötelezések teljesítésének elmulasztásából eredő kötelezettségeket.
- 5.4. Az üzemeltetés- és tervezésbiztonsági szabványok szerves részét kell, hogy képezzék az átvitelrendszer-üzemeltetők által nyilvánosan hozzáférhető dokumentumban közzétett információnak. Ezt a dokumentumot a nemzeti szabályozó hatóságoknak szintén felül kell vizsgálniuk.
- 5.5. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek a lehető legjobb előrejelzés alapján közzé kell tenniük a határon keresztüli kereskedelmet érintő lényeges adatokat. Hogy e kötelezések teljesíteni tudják, az átvitelrendszer-üzemeltetőknek meg kell kapniuk az érintett piaci résztvevőktől a vonatkozó adatokat. A szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk ezen információ közzétételének módját. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek legalább a következőket közzé kell tenniük:
- a) évente: információt az átviteli infrastruktúra hosszútávú fejlődéséről és a határkeresztesző átviteli kapacitásra gyakorolt hatásáról;
 - b) havonta: havi és éves előrejelzéseket a piac számára rendelkezésre álló átviteli kapacitásról, figyelembe véve az előrejelzés és kiszámítások az átvitelrendszer-üzemeltető rendelkezésére álló összes releváns információt (pl. a nyári és a téli időszak hatása a vezetékek kapacitására, a hálózat karbantartása, a termelőegységek rendelkezésre állása, stb.);
 - c) hetente: heti előrejelzéseket a piac számára rendelkezésre álló átviteli kapacitásról, figyelembe véve az előrejelzés kiszámítások az átvitelrendszer-üzemeltető rendelkezésére álló összes releváns információt (pl. időjárás-előrejelzés, a hálózat tervezett karbantartási munkálatai, termelőegységek rendelkezésre állása, stb.);
 - d) naponta: a piac számára piaci időegységenként a következő napra vonatkozó és napon belül rendelkezésre álló átviteli kapacitást, figyelembe véve az összes nettósított, következő napra vonatkozó nominálást és a másnapi termelői menetrendeket, igény-előrejelzéseket és a hálózat tervezett karbantartási munkálatait;
 - e) piaci időegységenként a már felosztott teljes kapacitást, és az összes vonatkozó feltételt, amelyek mellett ez a kapacitás felhasználható (pl. aukciós elszámoló ár, a kapacitás használati módjára vonatkozó kötelezettségek, stb.), a fennmaradó kapacitás megállapítása érdekében;
 - f) a felosztott kapacitást minden egyes felosztás után a lehető leghamarabb, valamint ezen kapacitások elszámoló árának megjelölését;
 - g) piaci időegységenként a teljes felhasznált kapacitást, közvetlenül a nominálás után;
 - h) a valós időhöz a lehető legközelebb: aggregált tényleges kereskedelmi és fizikai áramlásokat piaci időegységenként, beleértve az átvitelrendszer-üzemeltetők által hálózati vagy rendszerproblémák megoldása érdekében végrehajtott esetleges kiegészítő intézkedések (pl. csökkentés) hatásának leírását;
 - i) előzetes információt a tervezett üzemszünetekről és utólagos információt a 100 MW-nál nagyobb termelőegységek előző napi tervezett vagy nem tervezett üzemszünetéről.
- 5.6. Minden lényeges információt az ügyletek megtárgyalása előtt kellő időben a piac rendelkezésére kell bocsátani (mint például az ipari felhasználók számára az éves szállítási szerződések tárgyalásának időpontja vagy az az időpont, amikor az ajánlatokat el kell küldeni a szervezett piacokra).
- 5.7. Az átvitelrendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie az igény- és a termeléselőrejelzésre vonatkozó lényeges információkat az 5.5. és 5.6. pontban említett időtartamoknak megfelelően. Az átvitelrendszer-üzemeltetőnek közzé kell tennie a határkeresztesző kiegyenlítő energiapiachoz szükséges releváns információkat is.
- 5.8. Az előrejelzések közzétételekor az előrejelzett információra vonatkozóan az utólag ténylegesen megvalósult értéket is közzé kell tenni az előrejelzés időszakát követő időszakban, de legkésőbb a következő napon (D+1).

- 5.9. Az átvitelrendszer-üzemeltetők által közzétett minden információnak könnyen elérhető formában szabadon hozzáférhetőnek kell lennie. Ezen kívül minden adatnak elérhetőnek kell lennie az információcsere megfelelő és szabványosított útján, amelyet a piaci szereplőkkel szoros együttműködésben kell meghatározni. Az adatoknak információt kell tartalmazniuk az elmúlt időszakokról legalább két évre visszamenőleg, hogy az új piaci belépők szintén hozzáférhessenek az ilyen adatokhoz.
- 5.10. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek rendszeresen kielégítően pontos adatokat kell kicserélniük a hálózatról és az energiaáramlásról, lehetővé téve az egyes átvitelrendszer-üzemeltetők számára energiaáramlási számítások elvégzését saját érintett területükön. Ugyanezen adathalmazt kérésre a szabályozó hatóságok és a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani. A szabályozó hatóságok és a Bizottság gondoskodik arról, hogy ők maguk vagy bármely tanácsadó, aki számukra végez ezen adatok alapján elemzéseket, bizalmasan kezeljék az említett adathalmazt.

6. A szűk keresztmetszetből származó bevétel felhasználása

- 6.1. Az előre meghatározott időtartammal összefüggő szűk keresztmetszet-kezelési eljárások csak az adott időtartamra létrejövő szűk keresztmetszet esetén eredményezhetnek bevételt, kivéve az e rendelet 7. cikke alapján mentességet élvező új rendszerösszekötők esetében. E bevételek elosztásának eljárását a szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk; az eljárás nem torzíthatja a felosztási eljárást valamely kapacitást vagy energiát igénylő fél javára, és nem képezhet visszatartó erőt a szűk keresztmetszet csökkentése tekintetében.
- 6.2. A nemzeti szabályozó hatóságoknak átláthatónak kell lenniük a rendszerösszekötő kapacitás felosztásából származó bevételek felhasználása tekintetében.
- 6.3. A szűk keresztmetszetből származó bevételt el kell osztani az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők között, az érintett rendszerüzemeltetők között egyeztetett és az illetékes szabályozó hatóságok által felülvizsgált kritériumokkal összhangban.
- 6.4. Az átvitelrendszer-üzemeltetőknek egyértelműen, előre meg kell határozniuk, hogy mire használják fel az esetlegesen megszerzett, szűk keresztmetszetből származó bevételt és jelentést kell tenniük a bevétel tényleges felhasználásáról. A szabályozó hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy ez a felhasználás megfelel-e ezen rendeletnek és ezen iránymutatásoknak, és hogy a rendszerösszekötő kapacitás felosztásából eredő szűk keresztmetszetből származó bevétel teljes összegét az e rendelet 16. cikkének (6) bekezdésében meghatározott három cél közül egyre vagy többre fordítják-e.
- 6.5. Éves rendszerességgel és minden év július 31-ig a szabályozó hatóságoknak közzé kell tenniük egy jelentést, amely bemutatja az ugyanazon év június 30-áig tartó 12 hónapos időszakra a gyűjtött bevétel összegét és a szóban forgó bevétel felhasználását, valamint tartalmazza annak felülvizsgálását, hogy ez a felhasználás megfelel-e ezen rendeletnek és ezen iránymutatásoknak, és hogy a szűk keresztmetszetből származó bevétel teljes összegét a fent említett három cél közül egyre vagy többre fordítják-e.
- 6.6. A szűk keresztmetszetből származó bevételnek rendszerösszekötő kapacitás fenntartására vagy növelésére irányuló beruházásra való felhasználását elsősorban olyan előre meghatározott projektekhez kell rendelni, amelyek hozzájárulnak a meglévő szűk keresztmetszet enyhítéséhez és amelyeket, különös tekintettel az engedélyezési eljárásra, ésszerű időn belül végre lehet hajtani.

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

Az 1228/2003/EK rendelet	Ez a rendelet
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
–	3. cikk
–	4. cikk
–	5. cikk
–	6. cikk
–	7. cikk
–	8. cikk
–	9. cikk
–	10. cikk
–	11. cikk
–	12. cikk
3. cikk	13. cikk
4. cikk	14. cikk
5. cikk	15. cikk
6. cikk	16. cikk
7. cikk	17. cikk
8. cikk	18. cikk
9. cikk	19. cikk
10. cikk	20. cikk
11. cikk	21. cikk
12. cikk	22. cikk
13. cikk	23. cikk
14. cikk	24. cikk
–	25. cikk
15. cikk	26. cikk
Melléklet	I. melléklet

A TANÁCS INDOKOLÁSA

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2007. szeptember 19-én benyújtotta a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló 1228/2003/EK rendelet módosításáról szóló európai tanácsi és parlamenti rendeletre irányuló javaslatot egy olyan csomag részeként, amely négy másik, a belső energiapiacra vonatkozó javaslatot is tartalmaz.
2. A Régiók Bizottsága 2008. április 10-én ⁽¹⁾, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság pedig április 22-én ⁽²⁾ nyilvánított véleményt.
3. Az Európai Parlament 2008. június 18-án elfogadta az első olvasatot követő véleményét ⁽³⁾, melyben 32 módosítást hagyott jóvá. A Bizottság nem nyújtott be módosított javaslatot.
4. A Tanács 2009. január 9-én a Szerződés 251. cikkével összhangban, átdolgozott rendelet formájában elfogadta közös álláspontját.

II. A JAVASLAT CÉLKITŰZÉSE

5. A javaslat a harmadik energiapiaci csomag része, a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló iránylellyel, a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről szóló rendelettel, a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló iránylellyel és az Energiaszabályozói Együtműködési Ügynökség létrehozásáról szóló rendelettel együtt. Célja az, hogy különösen az alábbiak bevezetésével hozzájáruljon a jól működő belső villamosenergia-piac céljának megvalósításához:
 - olyan rendelkezések, amelyek – többek között a Villamosenergia-piaci Átvitelrendszer-üzemeltetők Európai Hálózatának (villamosenergia-piaci ENTSO) létrehozása révén – az átvitelrendszer-üzemeltetők fokozott együttműködését és összehangolását célozzák;
 - jobb átláthatósági követelmények.

III. A KÖZÖS ÁLLÁSPONT ELEMZÉSE

6. Általános észrevételek

- 6.1. A Tanács hatékonyabbnak, átláthatóbbnak és az 1228/2003/EK rendelettel összehangoltabbnak, valamint az olvasó szempontjából könnyebben kezelhetőnek ítélte a rendelet rendelkezéseinek átdolgozását. A Tanács ugyanakkor általánosságban teljes mértékben tiszteletben tartotta a Bizottság módosító javaslatát abban az értelemben, hogy egyáltalán nem érintette a bizottsági javaslatban nem szereplő rendelkezéseket, kivéve a Tanács által a javaslattal kapcsolatban bevezetett változtatások következtében szükségessé vált módosításokat, illetve a hivatkozásoknak a cikkek újrászámozása miatt szükségessé vált módosításait. A Tanács a lehető legnagyobb mértékben követte a Bizottság megközelítését a villamosenergia- és a földgázszektor azonos kezelésével kapcsolatban.

A Bizottság a javaslattal kapcsolatos minden tanácsi változtatást elfogadott.

- 6.2. Az Európai Parlament által elfogadott 32 módosítás, köztük egy szóbeli módosítás kapcsán a Tanács követte a Bizottságot, amennyiben:
 - a következő hét módosítást elfogadta:
 - teljes mértékben: 12. módosítás;
 - részben/elvben: 11., 15., 18., 24., 29. és 32. módosítás;
 - és
 - a következő hat módosítást tartalmi és/vagy formai okból elutasította: 5., 13., 19., 26., 27. és 30. módosítás.

⁽¹⁾ HL C 172., 2008.7.5., 55. o.

⁽²⁾ HL C 211., 2008.8.19., 23. o.

⁽³⁾ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

6.3. A Tanácseltért a bizottsági álláspontról, amennyiben:

- elfogadott egy módosítást: 23. (részben)
- és
- elutasította a következő 18 módosítást: 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9., 10., 14., 17., 20., 21., 22., 25., 28., 31., valamint a szóbeli módosítást.

7. Egyedi megjegyzések

7.1. Az EP azon módosításaival kapcsolatban, amelyek esetében a Tanács eltért a bizottsági álláspontról:

- a) A Tanács részben elfogadta a 23. módosítást, mivel helyénvalónak véli, hogy – bizonyos feltételekkel és bizonyos korlátok között – figyelembe lehessen venni a szűk keresztmetszettel összefüggő bevételeket a hálózati díjak kiszámításakor.
- b) A Tanács – az alábbi okokból – elutasította a fent (a 6.3. pontban) felsorolt 18 módosítást:
 - i. A módosítások nem szükségesek és nem képviselnek hozzáadott értéket, főként azért, mert a kérdésekre a szöveg egyéb részei részben/elegendő mértékben kiterjednek, vagy a Bizottság által javasolt megfogalmazás elégséges: 1., 2., 3., 4. módosítás; a 7. és 8. módosítás redundáns; a szóbeli módosítás kérdésére a 8. cikk (8) és (9) bekezdése kiterjed.
 - ii. A módosítás olyan szöveget vezet be, amely nem helyénvaló a szabályozó hatóságok szerepe tekintetében, többek között azért, mert a villamosenergia-irányelv határozza meg a szabályozó hatóságok feladatait és hatáskörét: 9. módosítás; 10. módosítás (a Tanács ezen felül áthelyezte a kiskereskedelmi piacokról szóló cikket a villamosenergia-irányelvbe); 20. és 31. módosítás.
 - iii. 6. módosítás, mivel nem a Bizottság feladata ütemtervet készíteni az átviteli hálózatokról.
 - iv. A 14. és 21. módosítás olyan szöveget vezet be, amely nem felel meg annak a szerepnek, amelyet a Tanács az Ügynökségnek ad; továbbá jogi okok miatt nem helyénvaló, hogy az Ügynökség üzemi és kereskedelmi szabályzatokat fogadjon el vagy hagyjon jóvá, vagy általános hatályú intézkedéseket hozzon.
 - v. 17. módosítás, mivel a konzultációkat (10. cikk) az ENTSO-nak kell elvégeznie; az Ügynökség által elvégzendő konzultációkra a 6. cikk kiterjed.
 - vi. A 22. módosítás nem helyénvaló, mivel a túlszabályozást el kell kerülni.
 - vii. 25. módosítás, mivel célszerű megtartani a párhuzamosságot a földgázra előírt mentesítési eljárással (a földgázirányelv 35. cikke).
 - viii. A 28. módosítás meghaladja a rendelet hatályát, és olyan feladatokat ad a tagállamoknak, amelyeknek az átvitelrendszer-üzemeltetők feladatának kellene lennie.

7.2 A bizottsági javaslat kapcsán a Tanács bizonyos további (tartalmi és/vagy formai) módosításokat vezetett be; a legfőbb módosítások alább olvashatók.

a) Az átvitelrendszer-üzemeltetők tanúsítása

A Tanács úgy ítélte meg, hogy helyénvaló áthelyezni a villamosenergia-irányelvből e rendelet új 3. cikkébe a tanúsítási eljárásnak azt a részét, amely a Bizottságnak az ebben az eljárásban betöltött szerepét határozza meg.

b) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása és módosítása

A Tanács úgy ítélte meg, hogy helyénvaló részletesebben meghatározni az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozási eljárását (6. cikk), valamint e szabályzatok – rövidebb – módosítási eljárását (7. cikk). Ezek a cikkek a bizottsági javaslat 2e. cikkét váltják fel. A Tanács egyértelmű szereppel ruházta fel az Ügynökséget, amelynek kötelező erővel nem rendelkező iránymutatásokat kell kidolgoznia, amelyek az ENTSO által kidolgozandó üzemi és kereskedelmi szabályzatok alapját képezik, felül kell vizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetét, és értékelnie kell az üzemi és kereskedelmi szabályzatok javasolt módosításait. A Bizottság szükség esetén a bizottsági eljárás keretében el is fogadhatja a szabályzatokat annak érdekében, hogy kötelező erővel ruházza fel őket (lásd még a (6) preambulumbekendést).

c) *Az ügynökség figyelemmel kíséresi tevékenysége*

A Tanács beillesztett két bekezdést, amelyek meghatározzák az Ügynökség azon megfigyelő szerepét, amelyet az üzemi és kereskedelmi szabályzatok ENTSO általi végrehajtásával kapcsolatban betölt (a 9. cikk (1) bekezdésének második és harmadik albekezdése).

d) *Új rendszerösszekötők mentesítése*

A tagállamok közötti új rendszerösszekötők mentesítésével (17. cikk) kapcsolatban a Tanács helyénvalónak ítélte meg, hogy az Ügynökség bevonására csak azokban az esetekben kerüljön sor, amikor az érintett nemzeti szabályozó hatóságok nem jutnak megállapodásra vagy közös kérelmet nyújtanak be az Ügynökségnek ((5) bekezdés). Ezen felül indokolt, hogy a tagállamoknak lehetőségük legyen arra, hogy – ha kívánják – úgy rendelkezzenek, hogy a mentességről szóló *hivatalos* határozatot – a szabályozó véleménye alapján – a tagállam valamely más, hatáskörrel rendelkező testülete hozza meg ((6) bekezdés).

e) *Kiskereskedelmi piacok*

A Tanács úgy ítélte meg, hogy helyénvaló átfogalmazni a kiskereskedelmi piacokról szóló cikket, többek között azáltal, hogy kiveszi a határokon átnyúló kiskereskedelmi piacokra való hivatkozást, és áthelyezi a rendeletből (a bizottsági javaslat 7a. cikke) a villamosenergia-irányelvbe (új 40. cikk).

f) *Egyéb kérdések*

- A Tanács úgy ítélte meg, hogy a „beruházási terv” helyett helyénvaló a „*hálózatfejlesztési terv*” kifejezés használata, továbbá annak egyértelmű tétele, hogy ezek a tervek nem kötelező érvényűek (a 8. cikk (3) bekezdésének b) pontja).
 - Az átdolgozott formátummal összhangban a Tanács új cikket illesztett be, amely *hatályon kívül helyezi* a hatályos jogi aktust (25. cikk).
-